

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ, ОБОРОНИ ТА РОЗВІДКИ

ВИСНОВОК

від 9 липня 2026 року

**на проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо проходження військової служби особами, звільненими умовно-достроково від відбування покарання для проходження військової служби за контрактом
(реєстр. № 15225, перше читання)**

Відповідно до доручення Голови Верховної Ради України Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні розглянув проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо проходження військової служби особами, звільненими умовно-достроково від відбування покарання для проходження військової служби за контрактом (реєстр. № 15225 від 11.05.2026), поданий народним депутатом України Бобровською С.А. та іншими народними депутатами України.

Як зазначено у Пояснювальній записці до законопроекту, його розроблено з метою удосконалення правового регулювання проходження військової служби за контрактом особами, звільненими умовно-достроково від відбування покарання на підставі статті 81-1 Кримінального кодексу України, створення умов для ефективного використання їхнього військового потенціалу з урахуванням віку, стану здоров'я та інших соціальних факторів та забезпечення для них належних гарантій соціального і правового захисту.

Для досягнення цієї мети проектом пропонується внести зміни до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», якими передбачити:

поширення на військовослужбовців із числа осіб, звільнених умовно-достроково від відбування покарання для проходження військової служби за контрактом, права на додаткову відпустку після звільнення з полону; запровадження для них права на щорічну основну відпустку та визначення умов її надання; розширення місць проведення відпустки для лікування за висновком військово-лікарської комісії; гарантування військовослужбовцям-жінкам із цієї категорії права на відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами;

можливість переведення (переміщення) військовослужбовців із числа осіб, звільнених умовно-достроково від відбування покарання для проходження

військової служби за контрактом, до інших підрозділів Збройних Сил України та умов для такого переведення (переміщення); розширення переліку підстав для припинення (розірвання) контракту таких військовослужбовців і звільнення їх з військової служби.

Головне науково – експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило зауваження до проекту Закону.

Міністерство оборони України підтримує проект Закону України та надало пропозиції до нього.

Головнокомандувач Збройних Сил України вважає за доцільне прийняти законопроект та надає пропозиції до нього.

Офіс Військового омбудсмана звертає увагу на актуальність проекту Закону та пропонує його підтримати.

За інформацією, розміщеною на Урядовому порталі:

Адміністрація Державної прикордонної служби України, Національна поліція України, Міністерства цифрової трансформації України не мають зауважень до законопроекту.

Міністерство культури України, Міністерство юстиції України, Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерство охорони здоров'я України не мають пропозицій та зауважень до зазначеного проекту Закону.

Міністерство у справах ветеранів України підтримує законопроект та надало зауваження до нього.

Міністерство внутрішніх справ України надало зауваження до проекту Закону.

Міністерство фінансів України звернуло увагу, що реалізація Закону може потребувати додаткових видатків державного бюджету для Міністерства оборони України та інших державних органів, що здійснюють керівництво військовими формуваннями, на виплату грошової компенсації військовослужбовцям із числа осіб, звільнених умовно-достроково від відбування покарання для проходження військової служби за контрактом за невикористані дні відпусток, а також проведення розрахунків з військовослужбовцями у разі їх звільнення, обсяг яких не обраховано.

За результатами обговорення проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо проходження військової служби особами, звільненими умовно-достроково від відбування покарання для проходження військової служби за контрактом (реєстр. № 15225), поданого народним депутатом України Бобровською С.А. та іншими народними депутатами України, Комітет **у х в а л и в** рішення рекомендувати Верховній Раді України:

1. Відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України включити законопроект до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

2. Відповідно до частини четвертої статті 102, пункту 1 частини першої та частини другої статті 114 Регламенту Верховної Ради України за результатами

розгляду законопроекту в першому читанні прийняти його за основу і в цілому з урахуванням такої пропозиції Комітету:

розділ I законопроекту викласти в такій редакції:

«I. Внести зміни до таких законів України:

1. Пункт 24 статті 10¹ Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 15, ст. 190; 2024 р., № 30, ст. 217) викласти в такій редакції:

«24. Військовослужбовцям із числа осіб, яких умовно-достроково звільнено від відбування покарання на підставі, визначеній статтею 81¹ Кримінального кодексу України, та які проходять військову службу за контрактом, може надаватися відпустка за сімейними обставинами та з інших поважних причин тривалістю не більше 10 календарних днів.

Військовослужбовцям із числа осіб, яких умовно-достроково звільнено від відбування покарання на підставі, визначеній статтею 81¹ Кримінального кодексу України, та які проходять військову службу за контрактом, **за умови закінчення терміну, передбаченого пунктом «а» частини третьої статті 8 Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» та проходження військової служби не менше одного року з дня набрання чинності такого контракту, за рішенням командира (начальника) військової частини, надається щорічна основна відпустка тривалістю 15 календарних днів із поділом на частини із збереженням грошового, матеріального забезпечення та наданням грошової допомоги на оздоровлення у розмірі місячного грошового забезпечення.**

Відпустки зазначені абзацах першому, другому цього пункту надаються без урахування часу, необхідного для проїзду в межах України до місця проведення відпустки та назад, але не більше двох діб в один кінець.

Щорічна основна відпустка, зазначена в абзаці другому цього пункту надається частинами протягом календарного року, за умови що основна безперервна її частина становитиме не менше **10** календарних днів та за умови одночасної відсутності не більше 30 відсотків загальної чисельності військовослужбовців відповідного підрозділу. Надання основної безперервної частини щорічної основної відпустки, **за рішенням командира (начальника) військової частини, тривалістю 10 календарних днів є обов'язковим.** Така відпустка може не надаватися виключно за бажанням військовослужбовця.

Військовослужбовцю на підставі висновку військово-лікарської комісії надається відпустка для лікування у зв'язку з хворобою або відпустка для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва) із збереженням грошового та матеріального забезпечення. Відпустка надається за місцем перебування військовослужбовця в закладах охорони здоров'я, за місцем проходження військової служби або за місцем його проживання за рішенням командира.

Військовослужбовцям після їх звільнення з полону за їхнім бажанням надається додаткова відпустка відповідно до пункту 23 цієї статті.

Військовослужбовцям-жінкам із числа осіб, яких умовно-достроково звільнено від відбування покарання на підставі, визначеній статтею 81¹ Кримінального кодексу України, та які проходять військову службу за контрактом, крім відпусток, передбачених абзацами **першим, другим, четвертим, п'ятим** цього пункту, надається відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами».

2. У Законі України «Про військовий обов'язок і військову службу» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 38, ст. 324 із наступними змінами):

1) частину третю статті 21⁶ викласти в такій редакції:

«3. Особи, звільнені умовно-достроково від відбування покарання, приймаються на військову службу за контрактом та проходять військову службу у відповідних спеціалізованих підрозділах військових частин (спеціалізованих військових частинах). Порядок створення та функціонування спеціалізованих підрозділів військових частин визначається Міністерством оборони України.

Військовослужбовці можуть проходити військову службу в інших підрозділах Збройних Сил України після проходження військової служби у спеціалізованих підрозділах військових частин (спеціалізованих військових частинах) за умови закінчення терміну, передбаченого пунктом «а» частини третьої статті 8 Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» та проходження військової служби не менше одного року з дня набрання чинності контракту про проходження військової служби.

Військовослужбовці, які проходять військову службу у спеціалізованих підрозділах військових частин (спеціалізованих військових частинах) та за висновком (постановою) військово-лікарської комісії придатні до служби у військових частинах забезпечення, територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, вищих військових навчальних закладах, навчальних центрах, закладах (установах), медичних підрозділах, підрозділах логістики, зв'язку, оперативного забезпечення, охорони внаслідок хвороби або поранення (травми, контузії, каліцтва), які пов'язані із проходженням військової служби або виконанням обов'язків військової служби, але не призначені у своїх спеціалізованих підрозділах військових частин (спеціалізованих військових частинах) на посади, що відповідають висновку військово-лікарської комісії за їхнім бажанням можуть бути переміщені (переведені) до інших підрозділів Збройних Сил України незалежно від строку проходження військової служби».

2) частину сьому статті 26 викласти в такій редакції:

«7. Звільнення військовослужбовців з військової служби здійснюється в порядку, передбаченому положеннями про проходження військової служби громадянами України.

Контракт осіб, яких умовно-достроково звільнено від відбування покарання на підставі, визначеній статтею 81¹ Кримінального кодексу України, припиняється (розривається), а військовослужбовці, які проходять військову службу за контрактом, звільняються з військової служби на підставі:

а) за станом здоров'я:

на підставі висновку (постанови) військово-лікарської комісії про непридатність до військової служби або про тимчасову непридатність до військової служби з переоглядом через 6-12 місяців;

за наявності інвалідності, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва) чи захворювання, пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби або проходженням військової служби (якщо військовослужбовці не висловили бажання продовжувати військову службу);

б) у зв'язку із звільненням з полону (якщо військовослужбовці не висловили бажання продовжувати військову службу);

в) у зв'язку з набранням законної сили обвинувальним вироком суду, яким призначено покарання у виді позбавлення або обмеження волі;

г) у зв'язку із закінченням особливого періоду або оголошенням рішення про демобілізацію».

3. Запропонувати Верховній Раді України у разі прийняття законопроекту в цілому доручити Комітету під час підготовки тексту прийнятого Закону для підпису Головою Верховної Ради України здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання.

Голова Комітету

О. ЗАВІТНЕВИЧ

Секретар Комітету

Р. КОСТЕНКО